

Ročník: 95

číslo: 27

5. července 2015

Cena: 10 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Přijetí papežem Františkem

Po boku kardinála Miloslava Vlka, který byl v květnu t. r. jmenován zvláštním legátem papeže pro akce k 600. výročí M. J. Husa, a biskupa Františka Radkovského, jenž vede Husovskou ekumenickou komisi, byli papežem Františkem na audienci 15. června přijati patriarcha Církve čs. husitské Tomáš Butta, synodní senior Česko-bratrské církve evangelické Joel Ruml s nově zvoleným syn. seniorem Danielem Ženatým, předsedkyně komise naší církve pro přípravu 600. výročí M. J. Husa duchovní Hana Tonzarová, předseda komise pro církevní výročí Českobratrské církve evangelické a ved. oddělení ekumeny a tajemník pro vnější vztahy pastor Gerhard F. Reininghaus a přednosta kulturního odboru ČČSH a člen předsednictva komise ČČSH pro přípravu 600. výročí M. J. Husa, farář Jiří Vaníček. Církevní delegaci doprovázela místopředsedkyně Senátu ČR Miluše Horská, velvyslanec ČR ve Vatikánu Pavel Vošalík a historik z AV ČR Jaroslav Šebek. Delegace byla přivítána rektorem Šikulou a vicerektorem Czudkem v Papežské koleji Nepomucenum, kde byla ubytována a sdílela péči tamních řádových sester též společný stůl.

Audienci u papeže Františka vnímala delegace jako unikum, jak co se složení delegace týče, tak vstřícného přijetí. Neobyčejný byl i projev papeže, v němž zástupce dvou zmíněných církví pozdravil oslovením „drazí přátelé“. Slovo přátelství se v projevu ještě několikrát vyskytlo. Papež vyzval k přehodnocení starých sporů „ve světle nového kontextu, v němž žijeme“ a jejich řešení „s novým vhledem“. Podtrhl, že sdílené vyznání trojičního Boha a křest nás spojují „skutečným bratrstvím“. Navázal též na slova papeže Jana Pavla II., který se omluvil za krutou smrt Mistra Jana a započítal ho mezi reformátory církve. Papež František též vyzval k „ideologicky nepodmíněnému bádání“, které se stane „důležitou službou historické pravdě, všem křesťanům a celé společnosti i za hranicemi vaší země.“ Neméně progresivní byla jeho výzva k „obnově každé církevní struktury, aby napomáhala kladné odezvě všech, jimž Ježíš

nabízí své přátelství.“ Vyjádřil též naději na další kroky „na cestě smíření a pokoje“, na níž se „s pomocí Boží milosti naučíme uznávat se navzájem jako přátelé a vnímat úmysly druhých v tom nejlepší možném světle“, i na „rozvinutí přátelských pout na rovině místních společenství a farností.“ V závěru své řeči se papež v duchu připojil ke kající bohoslužbě, která následovala v kapli Nepomucena, a vyzval, „abychom se všichni uznali hříšníky a abychom si uměli odpustit jedni druhým.“ Ujistil všechny o své modlitbě a požádal, abychom se modlili za něj i jeho službu.

Foto: Petr Soukal, Nepomucenum

J. Ruml předal papežovi za všechny dar – vyrytou podobiznu Husa na skle; bratr patriarcha Butta připojil stříbrnou medaili s podobiznou Husa. Papež František následně každému účastníkovi věnoval svou apoštolskou exhortaci *Evangelii gaudium*, kterou vydal při zakončení roku víry 2013, jenž byl současně prvním rokem jeho pontifikátu. Jak se píše v úvodu, věnoval ji všem biskupům, kněžím a diákonům, osobám posvěceného života, křesťansky věřícím laikům pro zvěstování evangelia v dnešním světě. Své sekretáře při audienci požádal, aby nám ji dali v jazyce, který je nám srozumitelný. Na závěr se s každým z nás papež František osobně rozloučil, což velvyslanec ČR ve Vatikánu hodnotil jako vstřícný krok, který nemá při audiencích, kterých se do té doby účastnil, obdoby. I to, že papež oznámil naši návštěvu den předem před patnácti sty kněžími v Lateránu, ukazuje, že mu leží na srdci posun ve vzájemných vztazích. S pocity skutečného bratrství jsme odcházeli přes další audienční sály s papežskými trůny. Bratrství bylo vyjádřeno i přijetím v knihovně, kde neměl papež vyvýšený trůn, i společnou fotografií. V kapli Nepomucena se následně konala bohoslužba smíření. Zřejmě poprvé v této papežské koleji při bohoslužbě stáli vedle sebe představitelé tří církví a také zřejmě poprvé zde sloužili muži-duchovní se ženou-duchovní. Kardinál Walter Kasper podnětně kázal. V centru bohoslužby pak stál akt smíření, vyslovovaný prostřednictvím kajících modliteb napříč představiteli všech tří církví. Kardinál Coppa poté připojil svůj pozdrav, v němž připomněl práci prof. Kučery v ekumenické komisi svolané Janem Pavlem II. a rovněž význam sympozia v Lateránu. Vstupujeme do nové éry mezi-církevních vztahů i společného dalšího bádání o M. J. Husovi, který již nemá být dělítkem, ale impulsem ke smíření. Bohoslužby, které se uskutečnily 15. června v Římě v Nepomucenu a současně v Betlémské kapli v Praze, v symbolický den, kdy kostnický koncil právě před 600 lety zakázal přijímání laiků z kalicha, započaly sled dalších bohoslužeb smíření v Praze i dalších místech. Kéž v modlitbách a prosbách za vzájemné odpuštění prožijeme i 6. července 2015, den 600. výročí upálení Jana Husa, v pokoře a skrze ni v obnoveném duchu skrze našeho Pána, který nechť nás vede ke smíření, které je základem jednoty a zdrojem radosti. **H. Tonzarová**

Editorial

„... měl lhát, protože by dál žil a mohl utéct do jiného města a tam dál kázat.“ Tak hodnotí rozhodnutí Mistra Jana jedno z dětí, jejichž názory přináší článek v tomto čísle. Jak jednoduchý je ten dětský svět se svými bezelstně upřímnými názory, i když se v nich mnohdy odráží kus pravdy. Vždyť kdo je schopný říct „v pravdě evangelia... dnes veselé chci umřít?“ Nicméně právě tato věta vysvětluje vše. Jan nechtěl jen kdesi dožít v ústraní. Stejně jako Ježíš přijal pro židy nejpotupnější způsob poprav, přijal i Mistr Jan smrt, která dle církevních zákonů znamenala i ztrátu naděje na věčný život. Také nemohl jinak. Věděl, že hnutí, které rozpoutal, udrží při životě jen jeho „neodvolám“: v opačném případě by zradil přátele, zastávce, ale především Ježíše, k němuž své jednání vztahoval.

Husova smrt a následně dění zasadily křesťanské církvi krutou ránu. Po dlouhých staletích bojů a nepochopení otevřel nové perspektivy II. vatikánský koncil a je nadějí, že zcela nová éra nyní nastává po vyjádřeních papeže Františka. Snad i my v našem časopise přispíváme k tomu, co papež formuluje jako ideologicky nepodmíněné bádání, které se stane službou historické pravdě a křesťanům.

Milí čtenáři, vydejme se tedy cestou smíření a pokoje, o níž se v tyto pohnuté, památné dny tak často hovoří... vždyť jinak by tomu Mistr Jan chtěl.

Vaše redakce

NAD PÍSMEM

Pokání vede k odpuštění

„...veliký křik, veliké zlehčování, vysmívání a rouhání dělo se proti mně...“

(list *Přátelům pravdy*,
Kostnice, 5. července 1415)

Kdo může dnes říci, jak by kostnický koncil vypadal, kdyby v březnu 1415 neprechl papež Jan XXIII.? Jak by to vypadalo, kdyby Zikmund Lucemburský byl čestným mužem, dodržel svůj slib a Husa svým glejtem i autoritou ochránil proti zvůli koncilu? A co kdyby býval Hus odvolal své učení a svůj život by skončil přirozenou smrtí v doživotním žaláři? Zemřel by posléze Jeroným Pražský? Vypukla by „husitská revolta“, kdyby nebylo obětí Mistra Jana? Nesla by naše církev ve svém názvu přívlastek „husitská“?

Dějiny naší země jsou dějinami traumat. Křesťanství k nám přinesli byzantinští bratři Cyril a Metoděj. Posléze je staroslověnská tradice udušena křesťanstvím „německým“. Václav, jeden z patronů země české, byl zbožným knížetem, ale ani památka jeho, ani památka jeho „báby“ Ludmily neochránila římskou církev na našem území před konfrontací s reformními proudy, které zosobňují jména jako Matěj z Janova, Jan Milíč z Kroměříže, Jan Hus. I další „historie česká“ je prochnuta pestrostí křesťanských tradic. Tradice „post-husitská“, v níž nalezneme jak stoupence starého „českého husitismu“, tak žáky reformátorů Luthera či Kalvína, je plná barevných střípků jednotlivých křesťanských proudů a směrů a jeví se nám jako neuvěřitelný pestrobarevný obraz křesťanstva jako takového.

Ale pak přijde baroko, protireformace, mrzačení charakterů. Viníkem není jen římská církev, ale i ti, kteří se zlomit nechali. Ne však ti, jejichž živobytí bylo ze dne na den počítáno coby nejisté, ale ti šlechtici, měšťané, sedláci, kteří se nechali lehce zlomit, zastrašit, snad i koupit! A tato vada, hřích, toto narušení páteře onehdy hrdých lidí jsou dalšími hřeby zatloukanými do Kristova těla. Karel Havlíček Borovský, Karel Farský, Tomáš Garrigue Masaryk, Jan Opletal, Milada Horáková, Jan Palach a další „bezejmenní“ následovníci či mučedníci spravedlnosti, slušnosti, práva a cti jsou příklady toho, že i v národě, jehož záda

jsou poznamenána důtkami různých „nositelů věčných pravd“ a pokroucena věčným hrbením, existují jedinci, kteří jdou cestou Ježíše Krista a Jana Husa. Tato

Pane Ježíši,
přijal jsi duši svého služebníka
Jana Husa, mučedníka víry,
trpícího pro tvé evangelium.
Odpust' nám, tvým následovníkům,
pokud se ve svých myšlenkách
i činech proviňujeme proti tobě
a svými činy dokazujeme,
že hanobíme památku
tvého následovníka, Jana Husa,
k němuž se tak rádi hlásíme.
Pane Ježíši, odpouštěj nám tam,
kde selháváme ve své nedostatečnosti,
ale neodpouštěj nám tam, kde naše
zbabělost, lenost a duchovní pýcha
brání nám hájit a bránit ty,
kterým sloužil i tvůj svědek víry
Mistr Jan Hus - tedy chudé,
vyobcované, pronásledované pro svoji
víru, pro svoji bídu, barvu pleti! Amen.

cesta je plná nástrah, kamenů, falešných horizontů a poutník musí počítat s utrpením. A se zklamáním...

Jan Hus svou cestu zakončil tím, že si cíl vybral sám. Mohl se vykoupit falešnou omluvou a nepravdivým „pokáním“. Vydat se cestou dobře živených prelátů, mezi nimiž byli opati, arcibiskupové, patriarchové a další, kteří se rozhodli jít cestou kompromisu mezi ideály a svými malými, nízkými lidskými potřebami, vášněmi a chťiči. Tuto cestu Hus odmítl. Jak vypovídající je Husův povzdych na jednom z koncilních zasedání: „Čekal jsem více zbožnosti v tomto shromáždění.“ Položme si otázku, my, kteří se hlásíme k Husovu odkazu, zdali nás zdobí víra, skromnost, pokora, služebnost, čistota, naděje a především láska! Správná odpověď na tyto otázky povede k sebereflexi. Sebereflexe vede k pokání. Pokání vede k odpuštění. Odpuštění vede k tomu, že nebudeme soudit outsidersy tohoto světa dle měřítek mocných tohoto světa. Budeme jim sloužit! A to chce odvahu. Inspirační nám může být Mistr Jan Hus, který se odvážil svými slovy i činy obhajovat základní pravdu: Člověk může sloužit buď Bohu, nebo mamonu! **Martin Chadima**

Památka Mistra Jana Husa

Hospodin je spása spravedlivých, záštitou v čas soužení jim bývá. Hospodin jim pomáhá a vyváznout jim dává, dá jim z moci svévolníků vyváznout a zachrání je, protože se k němu utíkají. ŽALM 37,39-40

První čtení: Jeremjáš 1,4-9

Tužby o slavnostech církevních:

2. Aby naši církev po cestách své čisté pravdy vedl, v bratrské lásce, zbožnosti, poslušnosti a kázni utvrzoval a učinil z ní úrodnou svou vinici, modleme se k Hospodinu.
3. Aby ve všem duchovenstvu našem sobě věrné služebníky a církvi dobré pastýře milostí svou posvěcoval, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Dobry Bože, svému služebníku Janu Husovi jsi daroval vhléd a porozumění tvé pravdě a umění tuto pravdu kázat a odvahu věrně v ní stát. Povolávej si i dnes spolehlivé zvěstovatele tvého slova, abychom osvobozeni od nedověry a klamu rostli v poznání moudrosti k spasení! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Petrův 4,12-19

Evangelium: Lukáš 21,12-15

Verše k obětování: Žalm 119,33-34

Verš k požehnání: 1. Korintským 2,7

Modlitba k požehnání:

Dobry Bože, tvé slovo je světlem na naší cestě. Děkujeme za tvého svědka Jana Husa, který si tvé slovo zamiloval. Dej, ať poslušni tvého slova očekáváme slavný příchod tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 17, 20, 38, 123, 144, 161, 164, 286

O prospěšnosti kázání Boží pravdy

„Z toho máš důvod, kterak jest užitečné slova Božího rozsévání; neboť poněvadž to símě, slovo Boží jest pokrm, jímž se krmí a živí člověk vnitřní, aby rostl v synovstvu Božím v důstojenství jaksi nesmírné... Druhý důvod, že velmi užitečno jest slova Božího kázání a slyšení důstojné; neboť Syn Boží sám rozsíval neb kázal, a mezi jinými činy svými nejvíce pilen kázání byl; málo křtil, mši jedinkráte sloužil, když chtěl život dokonati; ale kázati počal ve dvanácti letech, když v chrámě mistry učil. Potom od třicíti let počav, tři léta a několik měsícův až do smrti kázal, a pro kázání ukřižován; pak z mrtvých vstav, opět kázal učeníkům svým, a vstupuje na nebesa, za odchodné jim přikázal, řka: „Jdouce po všem světě, kažte evangelium všemu stvoření.“ A tak z jeho příkladu jest důvod prospěchu kázání pravdy Boží.“

(V. Flajšhans, Mistra Jana Husi Sebrané spisy, VI., s. 72-73)

Tento úryvek z česky psané Postily Mistra Jana Husa se vztahuje k jeho výkladu Ježíšova podobnosti o rozsévání (L 8,4-15). Hus pocházel ze zemědělského prostředí v jižních Čechách, a proto obraz tohoto podobnosti mu byl jistě srozumitelný a blízký. Jako mladý člověk v Husinci u Prachatic mohl pozorovat, jak probíhá setba a sklizeň: Ale nejen pozoroval, nýbrž sám se na náročnou práci v hospodářství musel podílet. Toto podobnosti o setbě na poli ukazuje v přeneseném významu na setbu Božího slova. Je to obrazné vyjádření duchovního pokrmu – Božího slova, Boží pravdy, kterou zprostředkovává právě kázání.

V této ukázce je zcela zřejmý Husův vztah k Ježíšovi. Vidí ho v duchu středověké zbožnosti zvané devotio moderna jako vzor, jako příklad. Každý jeho čin má být napodobován. Hus jako kněz napodobuje Ježíše v jeho kazatelské činnosti. Připomíná, že se Ježíš během celého svého pozemského působení věnoval kázání a vyučování. A po své smrti a vzkříšení pověřil apoštoly úkolem kázat.

Tento Ježíšův příklad a vzor vedl Husa k tomu, že neuposlechnul zákaz kázat. Opouští sice Prahu – Betlémskou kapli, ale káže dál. Káže nejprve ve městech – zřejmě v západních Čechách, například v Žatci – pak i v jižních Čechách a to i v odlehlých místech a pod širým nebem v přírodě. Hus říká, že Ježíš pro „kázání byl ukřižován“. Pro své učení, pro své slovo byl Ježíš odsouzen tehdejšími duchovními a politickými vládci. Hus jde v následování Krista až do nejzazší meze, jak je jeho ochota trpět patrná z jeho dopisů i v některých místech Postily. V následování Ježíše jde Hus až na smrt.

Hus hovoří o „kázání Boží pravdy“. Co Hus míní výrazem Boží pravda? Byl to jen jeho subjektivní názor, klamné přesvědčení?

Výraz „Boží pravda“ užívaný Husem a husity máme chápat tak, že se jedná o něco trvalého, stálého, pevného. Je to něco, co platí bez rozdílu doby a názoru lidí. Je protikladem pravdy člověka, která trvá určitou chvíli, než se nahradí jinou. Není to tedy naše lidská pravda, o níž si myslíme, že ji

vlastníme, a kterou vnucujeme druhým ve smyslu: „Vidíš? Já jsem to říkal. Zase jsem měl pravdu.“ Člověk není vždy nositelem pravdy. Náš život není vždycky pravdivý. Můžeme žít i v iluzi a nalhávání si něčeho, místo toho, abychom byli pravdivými vůči sobě a vůči druhým.

Zdrojem pravdy, o níž Hus psal a kázal, je někdo jiný než my. Je to „pravda Boží“, „pravda Páně“ vycházející z Písma svatého. A přesto se v případě pravdy nejedná o hodnotu omezenou výlučně na náboženskou oblast, ale vztahuje se také k veřejnosti i politickému životu. Sdělovací prostředky, televize a všechna media, která ovlivňují mínění mnohých, podobně jako kazatelé ve středověku, mají odpovědnost vůči pravdě. Skutečná pravda nedeptá, nýbrž napravuje; neníčí, ale tvoří; nevede k úzkosti a bezvýchodnosti, ale osvobozuje a dává sílu k něčemu novému; neponižuje, ale dává člověku pravou důstojnost. O této lidské „důstojnosti“ ve vztahu k Bohu Hus také mluví v našem úryvku.

K takové Pravdě přiváděl Hus své posluchače, ať již v Praze, v jižních Čechách nebo kdekoli pobýval a působil. Pravdě nepomáhá, když ji chce někdo prosazovat násilím, prospívá jí naopak dialog a otevřenost a také vědomí, že cesta k ní je velmi obtížná, často člověka něco stojí. To dokládá Hus svým příběhem, který nezmizel v archivu minulosti, ale díky České televizi přichází znovu na obrazovky naší doby.

Tomáš Butta
patriarcha

(Z promluvy na Kozím hrádku před promítáním filmu České televize Jan Hus)

Čtyři kostnické roky

„Svolat kostnický koncil bylo těžší než všechny dřívější koncily. Ve svém průběhu byl jedinečnější a podivuhodnější, ale také nebezpečnější než ty dřívější – ostatně předstihl je trváním,“ píše jeden z jeho účastníků kardinál Fillastre ve svém deníku. **Měl pravdu, sněm trval od roku 1414 do roku 1418. Jednou z mnoha příčin zdlouhavosti bylo i to, že při klíčových rozhodnutích pěti „národů“ (německý, „galský“, italský, španělský a anglický) bylo třeba 2/3 většiny v každém „národě“.**

Jednání o Janu Husovi nepatřilo k hlavním, ale ani nevýznamným bodům jednání. Z šesti „heretických“ případů, na koncilu projednávaných, skončily tři na hranici, zbylí „kacíři“ byli posláni do Říma, do vězení. Stěžejními úkoly koncilu bylo ukončení papežského schizmatu, řešení věroučných a organizačních záležitostí církve. V době svolání koncilu

existovalo trojpapežství s římským Řehořem XII., avignonským Benediktem XIII. a Janem XXIII. s pověstí piráta. Ten byl nakonec sesazen, uvězněn a nahrazen v r. 1417 Odem z Colony, jenž přijal papežské jméno Martin V. O zvolení se traduje následující legenda – během neúspěšného jednání sedali okolo koncilní budovy havrani. 11. 11., na sv. Martina, ha-

vrani rázem ulétli a nahradili je zpěvní ptáci. Když se, jako každodenně, přiblížil dětský chór s prosbou o volbu papeže, v 11 hodin konkláve zvolilo papežem Oda z Colony, který přijal jméno Martin V. Odo z Colony, bohatý Ital původem z Říma a iniciátor pěti křížových výprav do Čech, jako kardinál však nebyl vysvěceným knězem. Na druhý den po volbě byl tedy Odo vysvěcen na jáhna, třetí den na kněze a čtvrtý na biskupa. Již za týden poté se konala jeho papežská intronizace.

O poměrech v církvi té doby svědčí i kariéra kostnického biskupa a hostitele koncilu Otto von Hachberga. Když se jako 22letý chtěl stát biskupem, jeho bohatý otec zaplatil za odstoupení předchozímu biskupovi. Biskup by ovšem měl být zároveň vysvěceným knězem. Této náležitosti se Hachbergovi podařilo vyhýbat tak, že „získával“ každých pět let obnovovanou výjimku. Když byl Hachberg z postu kostnického biskupa sesazen, stal se titulárním biskupem reálně neexistujícího biskupství v Caesarei.

V Kostnici se na koncilu sešlo 18 tisíc duchovních (3 patriarchové, 29 kardinálů, 33 arcibiskupů, 150 biskupů, 300 doktorů teo-

logie) a řada šlechticů. Většina samozřejmě s doprovodem a koňmi. Jen Jan XXIII. se dostavil s doprovodem 1600 osob.

Celkový počet koncilních návštěvníků se udává v počtu až 70 000 lidí. Není tedy divu, že původně šestitisícové město praskalo ve švech, a okolnosti koncilu měly tedy samozřejmě i materiální a světskou tvář s řadou úsměvných detailů.

Císař Zikmund například při tak velkém počtu návštěvníků zakázal uzavazovat koně ke stromům, aby stromy nebyly poškozovány, český duchovní si do Kostnice nechal přivést dva sudy piva, protože se obával kvality toho kostnického. „Je zde výborný bílý chléb, víno, které je lepší než naše falernské, maso všeho druhu, mléko, sýr, vejce, ryby, jablka, která jsou dokonce ještě teď jako čerstvá.“ Tak nadšeně popisoval florentský humanista Benedikt de Pileo v únoru 1415 kostnickou nabídku. Na městských trzích nabízeli obchodníci hlavně Francouzům neobvyklé pokrmy, například šneky a žabí stehýnka. Poptávka po bílém chlebu byla tak veliká, že místní potřebovali pomoc kolegů z Francie a Itálie. Pekaři z Itálie si na vozíčku přivezli

speciální malou pec, aby mohli vycházet krajanům vsťříc předchůdkyni dnešní pizzy. Městu poskytl koncil příležitost k rozvoji, měl však i své stinné stránky. V té době působilo v Kostnici okolo 700 „řádných“ a několik tisíc příležitostných prostitutek, až si „pobožní Švábové stěžovali, že ani za sto let se město nezbaví hříchů, které v něm koncil napáše.“ Ruch přilákal i kejklíře a hudebníky, jichž bylo údajně na 1700. Básník Oswald von Wolkenstein vytvořil v souvislosti s tehdy panujícími cenami verš: „Myslím-li na Bodamské jezero, hned mne bolí peněženka.“

Během čtyř hektických kostnických let však byla obnovena jednota církve, alespoň co se jediného papeže týká. Koncil probudil i duchovní a intelektuální život. V jihoněmeckých klášterních knihovnách byli hledáni antičtí klasikové, italský humanismus začal pronikat na sever od Alp. V Čechách se však mezitím schylovalo k bouři. **VD**

Na obrázku Richentalova kronika s detaily běžného života v Kostnici - nabídka šneků a žab pro Francouze (Wikimedia, Uni Köln)

Čtyři zastavení Mistra Jana

Posledních osm měsíců Husova života je spjato s Kostnicí. Dodnes je možné navštívit některé z milníků jeho zdejšího pobytu od listopadu 1414 až k osudnému 6. červenci 1415. Zastavme se alespoň u některých z nich.

• DŮM Č. P. 64

Kostnice Husovu památku ctí, a tak se památný Husův dům nachází přímo na Husenstrasse 64 (Husova ulice). Hus zde měl být ubytován se svým doprovodem hned první měsíc pobytu, v listopadu 1414. Jak uvádí Petr z Mladoňovic, u vdovy Fidy Pfisterinové. Není ale jisté, že Husův dům je přesně na místě Husova pobytu. Ať už je historická pravda jakákoliv a o přesné lokalitě se již asi nikdy nedozvíme, další možné místo bydliště vdovy Pfisterinové je jen nedaleko odtud, u domu č. p. 22, blíže centru.

Tradice místa památníku pochází ze 16. stol., z doby protireformace. Tehdy se na tomto domě objevily po-

směšné veršované nápisy „Zde jsem byl já, kacíř Hus, za šos chycen a do vězení odveden.“ Nápisy zůstaly až do 19. století,

kdy byly v době větší náboženské tolerance odstraněny. Roku 1878 zamířila od nás do Kostnice již druhá národní pouť. Po ní byla na fasádu osazena pamětní deska, kterou můžete vidět dodnes. V roce 1922 dům zakoupilo konsorcium československých bank a předalo ho státu jako dar k jeho počínajícím dějinám. Národní shromáždění Republiky československé pak dům předalo Společnosti Husova muzea, jež o dům pečuje dodnes. Muzeum bylo otevřeno až v roce 1965. Před válkou dům byl v pronájmu a jen na požádání bylo možné na-

vštívit „Husovu světničku“. Loni zde byla otevřena nová, moderní husovská expozice – kromě klasických exponátů například i s herními prvky pro děti. Do muzea ročně přichází okolo 15 tisíc návštěvníků; z Česka, ale i z řad protestantů z celého světa a českých krajanů. Nejen pro ně je poslední místo Husova pobytu na svobodě emotivním, takřka posvátným místem.

• Dominikánský klášter

Koncem listopadu 1414 byl Jan Hus zatčen. Místem jeho prvního nedobrovolného pobytu se na čtyři měsíce stal dominikánský klášter na dnešním Dominikánském ostrově. Kostnický biskup nechal klášter přestavět pro účely jednání koncilu i pro vězení Jana Husa. Zachovala se i účetní kniha o výdajích na přestavbu, stavbu vězení i hlídání Jana Husa a paradoxně i později zde internovaného vzdoropapeže Jana XXIII. V klášteře byli během koncilu ubytováni zástupci italského a francouzského národa.

Dnes můžeme v objektu spatřit již historickou nástěnnou malbu uvězněného Jana Husa. Kostnice totiž v době vlády Josefa II. patřila pod Rakousko a Josef zdejší dominikánský klášter zrušil. Na jeho místě

vznikla továrna na barvení textilu, vlastněná rodinou Macairů. Když byla zrušena i továrna, majitelé zde zřídili hotel, ve kterém se mimochodem narodil s rodinou Macairů spřízněný a jistě povědomý hrabě Ferdinand von Zeppelin. Macairovi byli potomci hugenotů a nekatolického vyznání, a tak mohla malba uvězněného Husa již v 19. století a ve veřejném prostoru vůbec vzniknout. Hotelem je budova do-

dnes a dodnes také mohou zájemci vidět klasickou klášterní dispozici stavby, rajskou zahradu i malbu s Husem. Dominikánský klášter se nestal posledním vězením Mistra Jana. Ten vystřídal ještě tuhé vězení na tvrzi v nedalekém švýcarském Gottliebenu za snesitelnější nucený pobyt ve františkánské cele.

Klášter vstoupil na scénu evropské křesťanské historie ještě jednou – dnes již pozapomenutou kostnickou mírovou konferencí v předvečer první světové války. V prostorách ostrovního hotelu tehdy zasedlo přes 90 zástupců protestantských církví ze dvanácti národů, aby marně vyzvalo politiky k „záchráně křesťanské civilizace před katastrofou...“

• **KOSTNICKÝ DÓM**

„Uprostřed toho shromáždění a chrámu bylo vyvýšené místo na způsob stolu a na

něm podstavec, přes nějž byl položen šat, roucho mešní a kněžský oblek, určený k odsvěcení Mistra Husa. Když byl přiváděn do chrámu a přicházel před ono vyvýšené místo, poklekl na kolena a vroucně se modlil,“ stojí ve svědectví Petra z Mladoňovic. Chrám se jmenuje Kostnický dóm a 6. července zde probíhalo poslední dějství Husova dramatu. Hus zde byl odsou-

zen a odsvěcen.

O průběhu protireformace si lze udělat obrázek mj. z dobových „tradic“. Na místě, kde měl hned po odsvěcení do zatvrzelého kacíře vstoupit ďábel, se ukazovalo ztmavlé místo na podlaze, takzvaný Husův flek. Na podstavci kazatelny můžeme vidět dřevěnou sochu vousatého muže, ztotožňovaného s Husem, poškozenou vpichy ostrým předmětem. Socha ovšem nezobrazovala Husa, její ikonografie jasně odkazuje na Abraháma s obětovaným beranem.

• **HUSŮV KÁMEN**

Šestého července pozemská pout' kostnického mučedníka skončila. Místo upálení zhruba odpovídá umístění dnešního památníku – tzv. Husova kamene. Nachází se mimo centrum historického města na místě někdejšího popravistiště a mrcho-

viště. Na zhruba stejném místě byl v r. 1416 upálen i Jeroným Pražský. Odhalení pomníku předcházely dlouhé peripetie. Padl dokonce návrh pojmenovat výletní parní loď pro Bodamské jezero jménem „Jan Hus“. To ovšem bádenská vláda zakázala. 19. století si libovalo ve vztyčování soch – reálných podobizen politiků a vojevůdců; pomník českému reformátorovi se ale bádenské vládě opět nehodil. Při budování železnice přes Kostnici narazili stavebníci na velký, 17,5 tuny vážící balvan, který bylo třeba odstranit. Vznikla myšlenka použít balvan jako „pomník svého druhu“ někomu, komu se pomníky vlastně stavět nesmějí. Na transport balvanu z místa, kudy měla vést železnice, a zřízení pomníku se uspořádala veřejná sbírka, ve které přispěla i již zmíněná rodina Macairů. Po téměř 30 letech vzrušených diskusí byl památník z tmavého vápence v roce 1862 slavnostně odhalen.

V roce 1868 se k Husovu kameni konala první pout' čtyř stovek Čechů a Slováků, mezi nimiž byl i Bedřich Smetana. Jelo se speciálně objednaným vlakem. Uvítání Čechů v Kostnici bylo hodně chladné – situace v Rakousko-Uhersku byla tehdy napjatá a ohlas sporů mezi rakouskými Němci a Čechy se donesl i do Německa. Němci v Kostnici pochopitelně stranili spíš svým krajanům a šířily se obavy ze zneužití poutě a provokací. Tehdejší účastníci ale nakonec vzpomínali, že ledy se podařilo prolomit. Vše proběhlo důstojně, a dokonce i se sympatiemi ze strany tehdejší administrativy i obyvatel Kostnice. Během doby nacismu tehdejší úřady odstranění památníku neplánovaly. Památník byl totiž v úctě i mezi německými protestanty, konaly se k němu poutě a úřady nechtěly německé evangelíky provokovat. Památník je údajně úplně nejstarším veřejným pomníkem Jana Husa. Po celou dobu, kdy stojí Husův kámen na svém místě, je cílem věřících a patriotů. Snad se již konečně plní i přání zřizovatelů pomníku z doby před víc jak jedním a půl stoletím, aby byl výrazem „osvěcení, nestrannosti a vzájemného respektu náboženských smýšlení.“

(Poděkování za novinářskou cestu patří městu Kostnice, bádenské evangelické církvi a ČCE, zejména Mgr. Daniele Zenatě. Informace o akcích spojených s jubileem: www.konstanz.de/veranstaltungen.konstanzer-konzil.de) **VD**

Miroslav Jiránek: Oheň u Bodamského jezera

Bajky

Heinrich Pestalozzi

Jezero a řeka

„Odpočívám ve věčném jasu a klidu ve svém nekonečném bytí.“
„A já proudím ve věčné svobodě do světového moře.“

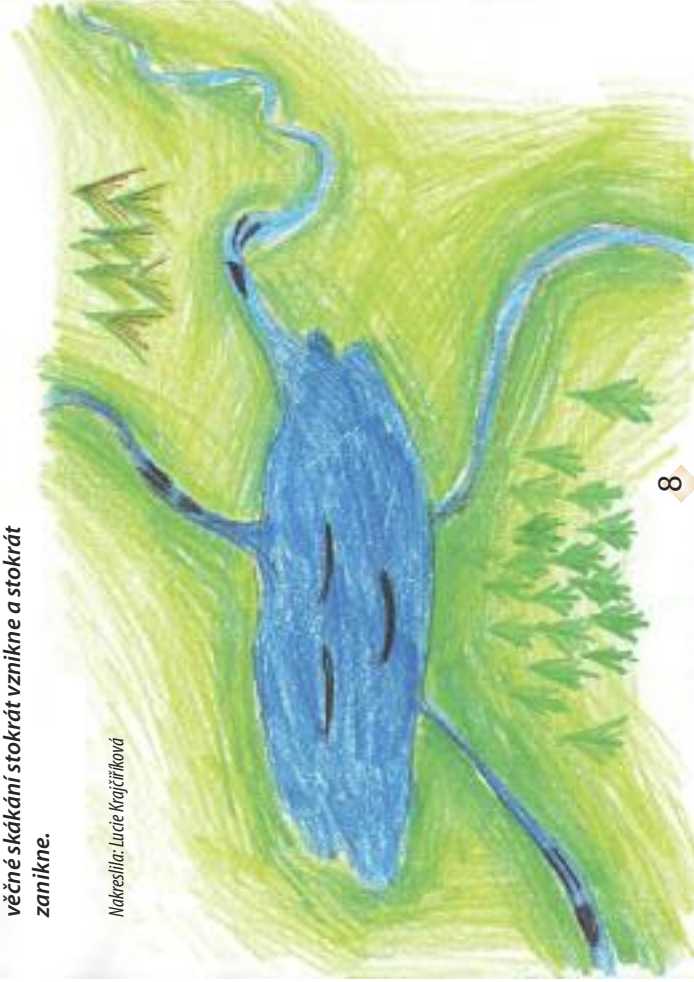
Tak se mezi sebou přely jezero s řekou. Blázniv! Jezero děkuje za čistotu a pokoj své vody řekám a potokům, které vtékají v divokém, kalném proudu do jeho lože; a řeka a potok směřují ve všem neklidu svého běhu a se vším kalem, který s sebou nesou, ke klidu a rovnováze, v níž se zrcadlí jezero v tiché, jasné čistotě.

Žába a tráva

Žába pravila trávě: „Já vyskočím v jediném okamžiku, zatímco ty musíš růst celé léto, abys dosáhla výše jako já v jednom mžiku.“

„To je pravda,“ odpověděla tráva, „ale dříve než dorostu do trvalé výšky, tvé věčné skákání stokrát vznikne a stokrát zanikne.“

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

CESTA

Píšete, děti, rády dopisy, nebo vás to vůbec nebaví a přimáhá vás to příliš namáhavě? Není to už dneska zbytečné, když člověk přece může snadno zatelefonovat nebo poslat e-mail? A jak je to naopak – dostáváte dopisy rády? Třeba na letním táboře nebo na škole v přírodě, určitě máte velikou radost, když vám nějaký pohled nebo dopis přijde.

Dříve to byl snad jediný způsob, jak se na dálku dorozumět. Před několika stovkami let navíc nebyla pošta nijak bleskurychlá, takže to trvalo často mnoho dní, než adresát dopis dostal. Lidé si jich hodně vážili a uchovávali je jako vzácnost.

Díky tomu známe i mnoho dopisů Mistra Jana Husa. Psal často a mnohým lidem – když byl vyhnán z Prahy, když cestoval, a nejvíce potom ze zajetí v Kostnici. Lidé ho museli mít opravdu rádi a vážít si ho, když se obsah jeho dopisů zachoval až dodnes – po šesti stech letech! Jeho dopisům vděčíme za to, že se dozvídáme mnohé z jeho života, co by nám jinak zůstalo utajeno. Dnes, jakmile se narodí miminko, vše se přesně zaznamená jedním nak úředně, ale rodiče často od prvního okamžiku jeho života pořizují také spoustu fotografií, videonahrávek, schovávají jeho první botičky, vypadlé zuby, zaznamenávají první slůvka... To pak mají životopisci materiál! Ve středověku to samozřejmě chodilo jinak. Pokud člověk nebyl zrovna královským či šlechtickým potomkem, nevíme dnes o jeho životě prakticky nic. Také o Mistru Janu Husovi se v podstatě

Chválala dopisů

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

to, že z jeho dopisů cítíme lásku k jeho blízkým a starost o ně, dozvídáme se, jak snašel utrpění v zajetí, pomáhají nám porozumět jeho myšlenkám.

Takže, děti, pište hodné dopisů a dávejte si na nich záležet! Motivaci vám nemusí být ani tak tvorba materiálu pro autory vašich životopisů v příštích letech, jako spíš to, že tím určitě adresátům uděláte velikou radost. Prázdniny jsou pro psaní dopisů ideální doba – člověk hodně cestuje, poznává nové kraje, má dost času... Když napíšete nám do redakce, budeme mít radost stoprocentně!

JK

Modlitba

Pane Bože,

děkujeme, že už zase máme prázdniny.

Už jsme se na ně moc těšili.

Všichni máme na nadcházející dva měsíce spoustu plánů, tak tě prosíme,

bud' stále s námi,

ať se nám prázdniny vydaří,

všichni si je pěkně užijeme

a nikomu se nic zlého nepříhodi.

Amen.

Ženu statečnou kdo nalezne?

První část

„Ženu statečnou kdo nalezne? Je daleko cennější než perly.“ Tento známý biblický text najdeme v závěru knihy Příslou. Celá perlikopa, nazvaná Chvála ženy statečné, je věnována oslavě ctnosti, kterými mnohé ženy oplývají. A v Bibli také nacházíme celou řadu příběhů konkrétních statečných žen. Některé jsou velmi známé, například královna Ester nebo Rachab, o jiných je uvedena jen krátká zmínka, jež však jejich význam nikterak neuměňuje. V tomto novém seriálu budeme v Bibli pátrat právě po statečných ženách.

Začneme třeba porodními bábnami. V knize Exodus 1,15-21 čteme, jak se egyptský faraon zalekl toho, že izraelský národ, přibývající od dob Josefových v Egyptě, vzrůstá a rozrůstá se. Faraon proto poručil hebrejským porodním bábnám, aby usmrtily každého syna, který se hebrejským ženám narodí. Ty porodní báby se jmenovaly Šifra a Pua. Byly to ženy bohabojné a více než faraona se bály Hospodina. Proto faraonův příkaz nesplnily a chlapce nechávaly naživu. Faraonovi se pak vymluvily na to, že ženy poroďí dítě dřív, než ony k nim stihnou přijít. Faraon se sice nezdal a podobný rozkaz dal svým služebníkům, nicméně

podstatné je, že Šifra s Púou se nenechaly zastražit. Bůh jim pak prokazoval velké dobrodlní a také celý izraelský lid se množil a byl velmi zdatný. Díky zásadovosti těchto dvou žen se později mohl narodit a přežít i Mojžíš, jehož matka jej ukryvala a poté chytře přenechala faraonové dceři, která jej vychovála - a Mojžíš pak mohl vyvést svůj lid z egyptského otroctví.

Vída, Mojžíšova matka - další statečná žena! Neváhala riskovat život, aby své dítě zachránila. Nechýběla jí ani chytrost, se kterou vše připravila tak, že svému synovi nejen zachránila život, ale zabezpečila mu dobrou budoucnost. Navíc se jí díky své dceři podařilo získat místo Mojžíšovy kojně, takže se svým synkem ještě pár let zůstala. Během té doby mu jistě dokázala vštípit lásku ke svému lidu, takže nikdy nezapomněl na svůj původ.

Statečná žena se bojí jen Boha. To znamená, že odmítá udělat něco, co by bylo v rozporu s jeho vůlí, i kdyby to znamenalo hodně riskovat. Jak se můžeme v Bibli přesvědčit, Bůh je za jejich věrnost vždy odmění.

Tak nashledanou příště s dalšími statečnými ženami!

Nakreslil: Fenda Kvojičnik

2

Mýšky

Hadaly se mýšky pod podlahou spižky.

Naši jsem tu kousek syra, byla v něm velká díra.

A já našla v levém rohu pár drobečků od tvarohu.

Jak si spolu povídaly, ničeho si nevyšimaly.

Kocour, Macek ušatý, co tu spižku hlídal,

vousyskama zapráskal a už mýšky snídali!

Mirka Žáková

Čáp

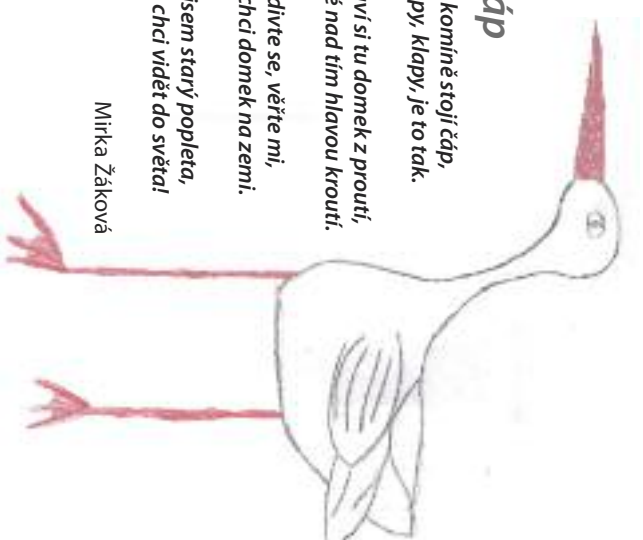
Na komině stojí čáp, klapy, klapy, je to tak.

Staví si tu domek z proutí, lidé nad tím hlavou krouží.

Nedivte se, věřte mi, nechci domek na zemi.

Nejsem starý popleta, jen chci vidět do světa!

Mirka Žáková

Nakreslil: Ferdinand Kvojičnik

Lev

V zoologické zahradě pobíhá lev v ohradě.

Legrace s ním vůbec není, na každého zubý cení.

Celého jsem světa pán, silou nejsem překonán.

Děti se mu smály – přeci zavřený byl zrovna v kleci!

Mirka Žáková

7

Soutěž o tři knihy

Tentokrát se naše soutěž vztahuje k Mistru Janu Husovi. Tajenka vám prozradí, kde v Praze působil. Pošlete nám své řešení na adresu redakce nebo e-mail jana.krajcirikova@cchh.cz a můžete se stát výhercem jedné ze tří knih.

Jména výherců otiskneme v zářijovém čísle.

A	B	E	C	I	N	T	S	O	K	
T	K	R	A	K	O	V	E	C	O	
I	E	L	P	A	K	E	A	T	D	
Z	L	E	J	I	N	H	D	M	S	P
R	K	N	I	C	V	A	R	V	U	
E	K	H	A	A	N	E	R	Ě	S	
V	V	A	R	Z	K	O	K	P	T	
I	Z	P	A	T	A	P	K	Z	K	
N	A	P	O	M	I	N	A	T	V	
U	J	R	T	S	I	M	I	L	E	

jazyk
kaple
kázání
knihy
koncil

Kostnice
Krákovec
mistr
napomínat
odpustky

Praha
pravda
rektor
univerzita
zpěv

Tajenka soutěže z květnového čísla: Vítejte.

Co jsou nabodenička?

Mistr Jan Hus je znám především jako kazatel v Betlémské kapli, univerzitní rektor a mučedník, který byl upálen, protože si přál nápravu zlořádů v církvi.

Měl však také velkou zásluhu o reformu českého pravopisu a všeobecně o rozvoj češtiny. Ve svých kázáních v Betlémské kapli, která pronášel výhradně česky, dbal o dobrou výslovnost, cizí, zvláště německá slova nahrazoval českými, usiloval o živý jazyk bez zastaralých slov a tvarů. Snažil se také co nejvíce rozšířit mezi lidmi znalost Bible v češtině.

V českém pravopise pak místo takzvaného spřežkového pravopisu zavedl pravopis diakritický (rozdílovací). Se spřežkami se dosud můžeme setkat třeba v polštině, němčině a dalších jazycích. Spřežky vznikly proto, že se všeobecně psalo latinou, která neznala písmenka pro hlásky některých jiných jazyků (č, ř, š, ž a další). Takže například Č se ještě

dosud v němčině píše jako TSCH, Š se píše jako SZ apod. Jan Hus zavedl takzvaná nabodenička krátká a dlouhá – tedy háčky a čárky – kterými se pravopis značně zjednodušil. Je ovšem pravda, že tento půvabný český výraz nabodeničko nevymyslel Hus, ale až o 400 let později František Palacký, nicméně samotná reforma pravopisu je dílem Husovým. Je mu také připisováno autorství spisu De orthographia Bohemica (O pravopisu českém), které však není zcela jisté.

Kdo ví, kam se vývoj našeho jazyka bude ubírat dál. Při stále častější komunikaci pomocí SMS zpráv, kdy není třeba řešit, kde napsat čárku nebo háček (nebo dokonce kroužek), možná nějakého novodobého reformátora napadne, že bychom se bez těchto diakritických (tedy rozlišovacích) znamének docela dobře obešli. Co myslíte, nebyla by to však škoda?

JK

Prospěcho vyhledá navážka gteme nobel
me dokonal, aby mifonitici bozi vmedele mie
li gmy dnye sve polkemita/rozumno poz dnyfimu
vjavatú moflog gtag vsvulvies bofufie libia
Nfaze zafstineie panig nafefo geyubrisa Behof,
keta Zifrafefo Gvuz sfefo a tagmas greffo vufdy
pofimy Gvafefof Epofstofow Smuona a judy
nafrafdie gemy sfefve bozi Toto vofefofeme fua
braf gteme gest sfonano Jay fne dnye

Ukázka Husova rukopisu

Kostnický koncil

Dnes má většina lidí, tedy rozhodně alespoň v naší zemi, koncil v Kostnici spojený především s procesem s Mistrem Janem Husem. Ve skutečnosti však tato záležitost nebyla zdaleka hlavní událostí koncilu.

Toto shromáždění kardinálů, arcibiskupů, biskupů, univerzitních učenců a výz-
namné šlechty se sešlo především proto, aby bylo konečně vyřešeno ostudné pa-
pežské schizma, které trvalo již více než
třicet let. V době svolání koncilu stáli
v čele církve dokonce tři papežové
a všichni se považovali za právoplatné.

V roce 1409 kardinálové na koncilu v Pise
sesadili dosavadní dva papeže – římského
Řehoře XII. a avignonského Benedikta XIII.
Za novou hlavu církve zvolili Alexandra
V. Odůvodňovali to tím, že v dané situaci
by měl mít koncil autoritu i nad samot-
ným papežem (tzv. konciliarismus).

Nicméně ani jeden ze sesazených papežů
se tomuto rozhodnutí nechtěl podřítit,
takže místo dvou papežů tu teď byli tři.

Tuto neúnosnou situaci se rozhodl vyřešit
římský král Zikmund, který v roce 1414
přiměl papeže Jana XXIII. (Alexandr mezitím
zemřel), aby svolal koncil do německého
města Kostnice. Sám Zikmund ohlásil
svolání koncilu listem všemu křesťanstvu.
Tento 16. ekumenický koncil se sešel
v listopadu 1414 a zasedal až do dubna
1418.

Koncil – jak jinak - rozhodl, že mají
odstoupit všichni tři papežové a bude zvo-
len nový: Jan XXIII. to ovšem odmítl
a z Kostnice uprchl. Zikmundovi vojáci jej
však chytili a uvěznilí – mimochodem ve
stejném vězení, kde předtím sám věznil

Nakreslila: Lucie Krajčířková

Jana Husa. Byl sesazen z papežského
stolce. Řehoř XII. se ho raději vzdal sám.
Teprve r. 1417 pak byl sesazen i třetí
papež – Benedikt.

Po dlouhých jednáních byl zvolen papež
nový, Martin V. Schválil usnesení koncilu,
ovšem s tou výjimkou, že odmítl uznat
svrchovanost koncilu nad papežem. Proto
také dodnes katolická církev považuje
všechna jednání koncilu vedená pod au-
toritou císaře Zikmunda a vzdoropapeže
Jana XXIII. za neplatná.

Kromě této hlavní záležitosti se koncil
zabýval samozřejmě dalšími problémy

tehdejší církve, včetně pokračování v re-
formách započatých koncilem v Pise.
Součástí toho bylo také vyprohádání se
„kacířským“ učením Angličana Johna
Viklífa a Čecha Jana Husa.

Mistr Jan Hus přijel do Kostnice dobro-
volně, na pozvání krále Zikmunda, který
mu dokonce příslibil ochranný glejt. Hus,
který byl v té době již v papežské Klatbě
za šíření Viklífových myšlenek, chtěl před
koncilem své učení veřejně vysvětlit
a obhájit, protože byl přesvědčen, že
necháže nic, co by bylo v rozporu s Pis-
mem svatým. Opakovaně dokonce

vypovědi jeho nepřáteli.

Pouze díky vytrvalé snaze Husových
vliných přátel se nakonec pro něj po-
dařilo dosáhnout veřejného slyšení. Ani
to však nepomohlo – koncil nechtěl
s Husem diskutovat; byl předem
odhodlán jej odsoudit. To se také stalo
a Mistr Jan Hus byl jako kacíř upálen 6.
července 1415. O necelý rok později, 30.
dubna 1416, koncil odsoudil a popravit
též jeho přítele a kolegu Jeronýma
Pražského.

Jana Krajčířková

Hodlal Hus dělit církev na viditelnou a neviditelnou?

(Dokončení příspěvku J. Vogela z předcházejících čísel o Husově pojetí církve)

Předurčení k přítomné spravedlnosti je věnována druhá část čtvrté kapitoly traktátu *O církvi*. Zde se Hus nejprve pokouší o kompletní výklad eklesiologie „mystického těla Kristova“, který začíná od hlavy (nejvznešenějšího z údů). Kristovo tělo může mít podle Husa jednu hlavu, a to samotného Krista. Realita Kristova boholidství by nás ovšem měla vést k závěru, že tuto hlavu lze chápat dvojnásobem; můžeme hovořit o „vnější a vnitřní hlavě“. Vnější hlavou, co do svého božství, Kristus nepatří do počtu lidí církve. Vnitřní hlavou, co do svého lidství, je její součástí. Díky christologickému paradoxu lze tedy podle Husa v souvislosti s církví hovořit o dvou hlavách církve; vedle toho lze tematizovat i řeč o jakési třetí hlavě, o vůdci, kterého Bůh určil, aby vládl dílčí církvi.

Poté se opět vrací k tématu předurčení – předzvědění. Předurčení patří k tělu vždy, jsou to údy a nelze je od těla oddělit, nemohou od něj odpadnout. Předzvědění nikdy ke Kristovu tělu nepatřili, i když v něm někteří byli; tak jako všechno, co je v těle, ale nepatří k tělu, od něj odpadne.

Jak je to tedy s těmi, kteří jsou předurčení pouze k přítomné spravedlnosti, respektive pouze dočasně? Či opačně z hlediska předzvěděných: Jak je to s předzvěděnými, kteří dočasně žijí v lásce? Stále je třeba mít na zřeteli, že Hus používá výraz předurčení vždy pozitivně. Vhodným řešením může být opět příměr k lidskému tělu, který Hus oproti předchozímu obrazu těla rozšiřuje o další kategorie, přičemž si vypomáhá i několika výrazy středověké anatomie: Stejně jako se v těle rozlišuje vlhkost tekoucí a vlhkost základní, tak lze i v těle Kristově rozlišovat milost dle přítomné spravedlnosti a milost dokonanou. A tekoucí vlhkost je příčinou nejen růstu údů, ale i něčeho, co vypadá jako úd, ale ústrojně to k tělu nepatří, tzv. „hlízý“. V mystickém těle Kristově tak mohou načas růst na základě tekoucí, přítomné milosti i údy ďáblovy, které k tělu Kristovu ústrojně nepatří. Avšak předurčení, i když na čas ztratí tekoucí milost, nemohou nikdy odpadnout od základní milosti.

Hus si je jasně vědom, že jde o kritický bod celé jeho úvahy, neboť z toho plyne i podle Husa paradoxní závěr. Zdá se, že člověk může být zároveň spravedlivý i nespraved-

livý, věřící i nevěřící, křesťan i kacíř. Na jedné straně tohoto paradoxu stojí předurčení k věčnému životu, kteří sice mohou vypadnout z proudu tekoucí milosti, ale pak se k Bohu zase navrátí, jako tomu bylo u Petra nebo Pavla. Na druhé straně jsou tu ti, kteří jsou spravedliví a vyvolení jen na čas, jako byl Jidáš. Hus si při interpretaci tohoto paradoxu vypomáhá paradoxem Kristova boholidství. I Kristus byl ve svém třídní mrtev i živ, umíral i neumíral, zemřel v těle, ale živ byl v duchu, umřel jako člověk, ale ne jako Bůh.

To platí i naopak, člověk může žít v těle, ale v duchu je mrtev.

Osobně se domnívám, že Husa příliš netrápilo, proč jsou někteří předzvěděni a jiní předurčení. Rozdělení na předurčené a předzvěděné dle Husa není lidskou záležitostí. Otázky jsou pokládány prakticky. Otázka, která vévodí jeho úvahám, by se dala formulovat takto: Jak je možné, že se v církvi setkáváme se spravedlivými i nespravedlivými, má-li být svatá církev obecná neposkvřmenou nevěstou Kristovou? A Hus zjevně řešení nachází, a to na základě analogií lidského těla k mystickému tělu Kristovu a v posledku na základě přirovnání k tajemství christologického paradoxu. Řešení otázky předurčení – předzvěděni tak ústí do otázky tajemství Kristova boholidství.

Hned na začátku páté kapitoly Hus činí shrnutí, kterým svým způsobem uzavírá svůj fundamentálně eklesiologický náčrt. Další větší část traktátu je poté věnována zejména možné kritice řídicích údů církve, neboli účelu, za kterým byl Husův spis napsán. Tato závěrečná typologizace obsahuje výčet způsobů, jakými člověk může být svázán se svatou církví obecnou. Dvě kategorie věnuje těm, kteří v posledku budou zavrženi, a čtyři těm, kteří nakonec dosáhnou věčné blaženosti. Do první skupiny spadají předzvěděni křesťané zapletení do zločinů a předzvěděni spravedliví, neboli ti z problematické kategorie dočasně předurčení (kteří jsou v církvi podle přítomné milosti, ale ne podle předurčení k věčnému životu). Do druhé skupiny řadí

předurčené, kteří ještě nejsou křesťany, ale v budoucnosti se jimi stanou, předurčené, kteří žijí ve zločinech, ale navrátí se k milosti, předurčené, kteří žijí spravedlivě (i když mohou na čas ještě vypadnout z proudu tekoucí milosti) a nakonec předurčené v církvi zvítězilé.

Co říci závěrem? Církev je dokonalé stvoření, které uniká porušenosti ostatního stvoření. Porušené stvoření v něm sice má své místo, ale ústrojně k němu nepatří. Krása tohoto stvoření musí být viditelně přitažlivá jako dokonalá nevěsta.

Hus věří, že církev taková skutečně je, je v ní pouze příliš těch, kteří k ní ústrojně nepatří. A Hus také věří, že lze tento stav změnit, bude-li se zdůrazňovat krása církve a poukazovat, co do ní nepatří. To vyžaduje vysoké morální nasazení, kritiku nebo i vysvětlování toho, jak spravedlnost vypadá či jak vypadá jednání těch, kteří jednají spravedlivě takřečeno „naoko“. Nespravedliví k církvi nepatří, i kdyby spravovali její úřady. Odtud lze rozumět i významu, který Hus přičítá pojmem Boží zákon, Kristův zákon apod. Na kategorii předurčených k dočasné spravedlnosti (či předzvěděných spravedlivých) stejně jako na naturálních obrazech mystického těla Kristova je navíc vidět, že Husovi šlo o konkrétní stav církve, nikoli o abstraktní neviditelný věčný počet (všech předurčených). Husova fundamentální eklesiologie v prvních kapitolách traktátu je předejrou ke kritice stavu církve a Hus vyslovuje své soudy na základě toho, že spravedlivé jednání církve je viditelné. Hodlá poukázat, že církev má jedinou hlavu, jediného Pána Ježíš Krista. Jemu jsme vázáni primární poslušností. Sekundární poslušností pak všem, kteří jednají spravedlivě, tj. z Boží milosti, byť jen na čas, a kteří v církvi zastávají vůdčí úlohu (papež, biskupové, kněží). Ovšem vůči těm, kteří jednají nespravedlivě, nelze prokazovat žádnou reverenci ani poslušnost, neboť k církvi nenáleží, i když v ní jsou a zastávají nejvznešenější úřady.

(Zkrácená verze studie, která vychází v Theologické revui 2/2015) Jiří Vogel

Doufám, že všichni si vezmou příklad z Jana Husa

Tato povzbudivá slova jsem našla mezi ohlasy žáků 5. třídy na vyprávění jejich učitelky, Niny Herinkové. Ta byla mou studentkou v minulém semestru a osudy Jana Husa svým svěřencům v souvislosti s letošním výročím působivě přiblížila. I další ohlasy dětí poskytují zajímavý pohled na to, jak tuto mravní osobnost vnímají:

- „Velmi si ho vážím, je to hrdina, dosáhl svého, ani se smrti nebál, hlavně to nedělal pro sebe, ale pro ostatní. Byl laskavý a pravdomluvný a upřímný.“
- „Podle mě měl Jan Hus odvolat kázání před soudem a doma dál kázat, ale ne na veřejnosti.“
- „Dojem o tom, co Jan Hus udělal, mám z něho, že neustoupil ani kvůli smrti ani kvůli manželce, ale ta jeho snaha se vyplátila a máme víru. Je to prostě frajer.“
- „Vážím si ho, protože si stál za pravdou, ale na druhou stranu měl lhát, protože by dál žil a mohl by utéct do jiného města a tam dál kázat.“
- „Byl hodně odvážný a ani smrti se nebál. Velice si ho vážím, protože celý život kázal jen pravdu. Umřel hroznou a bolestivou smrtí a je mi to líto. Ale je velká škoda, že v této době, kdy žil Jan Hus, nebyl vydán toleranční patent.“
- „Vážím si Jana Husa, protože kázal pravdu. Stál si za ní i když mu církev vyhrožovala smrtí. Nakonec ho upálili. Škoda, že nežil o 300 let později, mohl ještě žít.“
- „Vážím si, že stál za svým a nevycoval, když mu i vyhrožovali smrtí, což bylo upálením. Díky tomu, co udělal, nemusíme věřit jen v katolickou víru, ale i jiným.“
- „Jsem z toho smutný. Jak mohlo být takové bezpráví?“
- „Jana Husa si velice vážím, protože kázal a říkal pravdu a za tím si stál a neustoupil, ani když mu hrozili smrtí. Byl to velice chytrý a pravdivý muž. Je mi líto, že ho upálili.“
- „Jan Hus si stál za svou pravdou, vážím si ho. Neustoupil, ani když mu hrozili smrtí. Věřím, že je pořád tady. Není vůbec zlý, naopak hodný. Doufám, že všichni si určitě vezmou příklad z Jana Husa.“
- „Jan Hus byl odvážný, ale chudák, pro něj to bylo nefér, vždyť říkal, co si myslel, to není nic špatného. Ještě, že to dnes tak není.“

Jak je vidět, bezprostřední reakce žáků ze základních škol, kteří se seznamují s údělem Jana Husa, jsou místy skutečně překvapivé. Školáci projevují upřímnou snahu pochopit souvislosti a dotvořit si svůj vlastní názor přiměřený věku.

Velmi zajímavě se k našemu tématu vyjádřila pedagožka Dagmar Bajáková:

„Jsem učitelka a snažím se být dětem – žákům vzorem a podobně jako v rodině, tak i zde se snažím o předávání svých zkušeností, o nastínění cesty, cesty spravedlnosti, lásky, porozumění. Každý z nás má právo volby, právo volby na ‚vlastní cestu‘. My jako učitelé můžeme svým vzorem, chováním, přístupem a jednáním ‚motivovat‘. ... Jak s tím souvisí Mistr Jan Hus? Já osobně to cítím tak, že mnozí si v sobě ‚nesou‘ odkaz této významné osobnosti. Je to jejich dědictví. Dědictví z minulosti naší vlasti. Dědictví, které se díky Bohu předává z generace na generaci... Moje přání je, aby ‚dědiců‘ bylo stále více a více, protože jenom tak mohou přemoci zlo, které se tak nebezpečně rozpiná. ... Jelikož je letošní rok rokem 600. výročí upálení Mistra Jana Husa, zařazují do výuky toto téma mnohem častěji. Přibližují dětem tyto události dávno minulé. Společně jsme vyhledávali informace z různých zdrojů, zhlédli dokumentární pořad i ukázky z filmu Jan Hus. Při besedách, které provázely každé jednotlivé ‚setkání s Janem‘ se žáci vyjadřovali ke svým pocitům, prožitkům. Vyjadřovali spontánně svůj názor. Obdivovali odvahu Jana, byl pro ně hrdina. Mnozí se divili, že neodvolal, oni by to tak udělali. Mohl si zachránit život! Vždyť mohl vědět, jak to bude bolestivé, zaživa být upálen! Objevila se i otázka: ‚A to bylo opravdu doopravdy, to se stalo?‘ Tady se potvrzuje nutnost připomínat významné historické události, hrdinství osobností z naší minulosti a hledat v nich poučení do budoucna.“

A na závěr uvedme zkušenost pedagožky Michaely Kalinové, třetí z mých studentek: „Učím ve speciální škole, tudíž se

jedná o děti s tzv. sníženým nadáním. Tyto děti je velmi těžké zaujmout a o to víc, když se jedná o něco tak moc jim časově vzdáleného. Nedokážou si představit a vcítit se do něčeho, co se stalo před rokem, natož před šesti sty lety. Přesto jsem se pokusila a byla jsem překvapena. Příběh jsem jim odvyprávěla, pak jsme si pustili krátký animovaný film a nakonec jsme si celý příběh zahráli. Dramatizace je bavila nejvíc. Na začátku děti nemohly vůbec pochopit, že je někdo schopný tak moc bojovat za pravdu, natož kvůli tomu i zemřít. Vztahují si to hned na sebe a připadá jim to zbytečné. Takže první spontánní reakce na adresu Jana Husa byly: ‚Ježíši, to byl blbec.‘, nebo ‚To musel být psychopat, jinak to není možné.‘ Prostě tak krutá smrt za ‚jen‘ pravdu? Nepředstavitelné! Vždyť mohl říct něco jiného, než si myslí! K tomuto názoru jsou poslední dobou bohužel trochu vedeni. Někdy vidím ve škole, že když řeknou pravdu, dostanou vynadáno, tak co se stane příště? Budou lhát! A do toho tenhle Hus. Naštěstí je vedu jinak, tak jsme si vše vysvětlili. Potom, co si děti příběh vyslechly, zhlédly krátký film a celé si to

několikrát zahrály, jejich názory se výrazně změnily. Jan

Hus už byl u nich (píšu jejich slovy): hodný, dobrý, chytrý, pomáhal lidem, chtěl chránit lidi, byl velmi statečný, věřil sám sobě (to se mi líbilo), nebál se, ‚Jan Hus by měl jít do nebe a ti, co ho upálili, by měli jít do pekla‘, stál na straně obyčejných lidí, obětoval se... Na adresu církve, která ho

odsoudila, říkaly děti například: ‚vydírала lidi, vyhrožovala, okrádala, zakazovala, všichni byli zlí‘ (tím myslely i Zikmunda). Moc se mi líbilo, jak celou skutečnost děti shrnuly: ‚Zbavili se ho, protože se ho báli!‘, další věty: ‚Škoda, protože byl hodný a spravedlivý.‘, ‚Takhle to prostě chodilo!‘. K tomu není co dodat!“

Přejme si závěrem, aby zvědavých a mravně vnímavých žáků bylo co nejvíce. A také dostatek trpělivých vyučujících, kteří formují nejmladší generaci a pečují o rozvoj morálního vědomí svých svěřenců. Olga Nytrová

Jak vidí Jana Husa v Německu

Paní Minne Bleyová má v evangelické církvi v Kostnici na starosti vztahy s veřejností a tiskem. Během novinářské pracovní cesty do Kostnice, pořádané ČCE ve spolupráci s bádenskou evangelickou církví a městem Kostnice, byla naší milou a zasvěcenou průvodkyní. Paní Bleyová pobývala dlouho v Česku, a zná tedy dobře česky i naše reálie. Zajímalo nás, jak se v jižním Německu reflektuje husovské jubileum.

• Můžete porovnat chápání Jana Husa v Česku a zde?

Studovala jsem v Kostnici před třiceti lety. Tenkrát mi přišlo milé, že se zde Hus vůbec připomínal. Když jsem se ale po letech do Kostnice nebo spíš do zdejší oblasti vrátila, získala jsem dojem, že kostniční starousedlíci mají pořád k Husovi komplikovaný vztah. Například jeden bývalý obyvatel města přestoupil k evangelické víře a je dnes šéfredaktorem evan-

gelického magazínu. Napsal knížku o svém dětství v Kostnici a v ní i o tom, jak zde lidé pořád měli problémy se přiznat k tomu, že v jejich městě došlo k upálení Jana Husa. Řekla bych, že v Německu jsou obecně znalosti o tom, co napsal, žádal, jak působil a jaký měl význam pro Česko, ale také pro Evropu, dost malé.

• Jak zde lidé chápou Husa v protestantských církvích a v církvi katolické?

Vznikl nápad, že by se Mistr Jan Hus rehabilitoval. To ale bylo všeobecně odmítáno. Ne moc ostře, ale přece jen. Řeklo se „dějiny jsou dějiny a už je nemůžeme předělat“. Katolická církev vidí v Janu Husovi přece jen kacíře. Samozřejmě, oni by to dnes tak nevyjádřili, ale to je to, co já „slyším“, když o něm mluvím.

Evangelická církev se v podstatě divila,

proč máme slavit výročí upálení. Pro nás není důvod slavit upálení reformátora. Jan Hus je pro nás reformátorem, který působil sto let před Lutherem. Podle toho, co vím, paní Margot Kässmannová, vyslankyně evangelické církve pro reformaci, v nadcházejícím výročí luterské reformace bude velice dbát na to, aby rané reformátory nevynechala ze zřetele. Protože oni orali půdu pro reformaci.

Církev se zde přesto domluvily, že výročí budou připomínat spolu a že budou výročí připomínat také společným výhledem do budoucnosti. Ten je takový, že křesťanská budoucnost je jenom společná. I v Německu je totiž situace taková, že křesťané jsou víc a víc v menšině. Tedy je nám jasné, že pokud chceme přinášet dobrou zvěst o Ježíšovi, musíme držet spolu. Protože jestliže říkáme „ten si něco myslí a my si to nemyslíme“ a „my si něco myslíme, ale tohle už v žádném případě“, jde samozřejmě také o způsob zvěstování. **VD**

Porušil Zikmund svůj slib?

V souvislosti s Husovou cestou do Kostnice často slyšíme o glejtu, jenž obdržel od císaře Zikmunda a jenž mu měl zaručit bezpečí. Porušil Zikmund svůj slib? Jaké záruky glejtu vlastně představoval? Odpověď nabízí následující výňatek z nyní opět vydané knihy historika Jiřího Kejře *Jan Hus známý neznámý*.

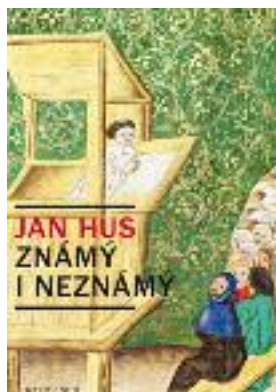
Glejt, z německého Geleit, byl záruční list, kterým byla zabezpečena ochrana osob, které se vydávaly na cestu, např. k jednání o příměří za válečného stavu nebo k účasti na veřejném shromáždění, např. na církevním koncilu, jak se stalo také při zárukách českému husitskému poselstvu pro pobyt na koncilu basilejském. Glejt vydávala strana, která měla zájem na jednání, přijímala zástupce strany druhé a také měla moc bezpečnost zajistit. Za husitských válek vydávaly glejty protistraně nositelé pravomocí ze strany katolické i husitské. Porušení glejtu bylo neobvyklé a zpravidla se s ním nesetkáváme. Husovi dal glejt král Zikmund jako římský král, který byl, mimochodem řečeno, i ochráncem koncilu, na jehož zdárném průběhu měl eminentní zájem.

Znění Zikmundova záručního listu je bezpečně známo. Ale vše ukazuje, že text listu byl přejat z nějakého formuláře, protože skoro doslovně stejný list obdržel již r. 1395 posel krále Václava IV. do Itálie.

Přikazuje se v něm, stejně jako v listu Husově, všem hodnostářům Římské říše, aby poskytli držiteli glejtu veškerou ochranu. Glejt platil pro veškeré říšské území. Je však třeba si povšimnout, že ve výčtu osob, které jsou povinny ho zaručit, chybí osoby duchovního stavu, že je určen jen úřadům světským, které podléhají pravomoci krále římského. Výjimku tvoří říšská knížata duchovního stavu, např. biskupové jako páni území, kteří bezprostředně podléhají svrchovanosti panovníka, ale už ne např. kláštery, kapituly nebo jiné církevní instituce. Byla to ochrana říše platná pro říši a glejt nemohl mít účinnost např. pro území jiných panovníků ani pro pravomocí nezávislé na římském králi. Také v něm není zajištěna ochrana před mocí soudní. Glejt nemohl a ani nemínil

omezovat pravomoc církevního soudu. Zikmund po svém příjezdu do Kostnice zjistil, že Hus byl uvězněn. Velmi se proto rozčílil a hrozil, že dá vylomit dveře od žaláře. Ale narazil na odpor koncilních otců, kteří se nechtěli vzdát svého práva soudit kacíře. Nakonec Husova kauza nebyla nejdůležitější, sám král počátkem roku prohlásil, že ani ona ani „alia minima“ (jiné menší věci) nemají bránit rychlému jednání hlavních úkolů, tj. sjednocení a reformy. Jakékoli tvrdošíjně trvání na Husově propuštění ze žaláře by se bylo setkalo s tak silným odporem, že by bylo ohrozilo dokonce i jednání koncilu. Pod tímto tlakem byl Zikmund nucen ustoupit a odvolal všechny glejty, které byly pro cesty do Kostice vydány. Střetla se tu pravomoc krále římského s pravomocí koncilu, který v té době představoval vrcholnou autoritu v církvi. Zikmundovo postavení nebylo snadné, protože na jedné straně nechtěl ohrozit pokračování koncilních jednání, z české strany byl naproti tomu kritizován pro nedodržení glejtu – a je vlastně dodnes.

(Jan Hus známý i neznámý, Jiří Kejř, Karolinum 2013, 2. vydání červen 2015)

Český protest - mít odvalu sdělovat pravdu mocným

V knihovně university v Edinburghu je za zamčenými dveřmi na zvláštní polici umístěn manuskript známý jako **Český protest**. Je součástí **universitních sbírek již od 17. století, a to jako jeden z jejích nejceněnějších předmětů. Jeho přítomnost představuje hmatatelný most mezi Skotskem a událostmi před 600 lety, obklopujícími Husovu smrt. Ráda bych příběh, jenž se k manuskriptu pojí, využila k osvětlení Husova odkazu ve Skotsku.**

Možná že je vám známo, že **protestní list byl sepsán v září 1415 šlechtici z Čech a Moravy**, kteří se ohradili proti tomu, jak naložil kostnický koncil s Husem a jeho soupeřníkem Jeronýmem Pražským. Bylo vyhotoveno několik opisů – nejméně 4 – a ty byly zaslány na různá místa ke sběru podpisů. Manuskript v Edinburghu je – jak věřím – jedinou kopií, která přežila. Jeho vzhled je skutečně monumentální: jde o velký pergamen (asi 75 na 50 cm!), text protestu je umístěn uprostřed a na třech stranách obklopen asi stovkou podpisů, z nichž je každý potvrzen voskovou pečeti, připevněnou k dokumentu pergamenovou páskou. Je pozoruhodné, že pergamen je stále neporušený a že téměř všechny pečeti jsou zachovány. Poselství protestu je jasné. Pisatelé prohlašují, že kostnický koncil „*nevíme, jakým duchem veden*“ odsoudil Husa k potupné a kruté smrti, aniž by k tomu měl pádný důvod: *Nikdy jsme neslyšeli, že by v kázání Mistra Jana Husa byly nějaké chyby nebo bludy ... vždy vedl pokojný a bohabojný život v Kristu a vybízel všechny, aby dodržovali zákon evangelia a ustanovení svatých otců tak, jak to káže naše svatá matka církev...*

Toto historické svědectví rezistence se dostalo do Edinburghu v roce 1657 jako odkaz Wiliama Guilda. Guild se narodil v r. 1586, generaci poté, co do Skotska pronikla reformace (1560). Celý život prožil v Aberdeenu: jako **kněz, učenec a na určitý čas také jako hlava zdejší university**. Guild představuje typ vzdělaného skotského protestanta, jenž přejal odkaz reformace a nesl jej dál. Není typickým člověkem z davu, nicméně to, jak nahlížel na Husa, co o něm věděl, nám naznačuje, jak byl Hus ve Skotsku přijímán. Rozsudek a smrt Husova byly Guildovi známy ze dvou zdrojů:

• Z barvitě zprávy a ještě barvitějšího obrázku **Knihy mučedníků** autora **Johna Foxe**. Ve Skotsku stejně jako v Anglii používala Foxova kniha velké vážnosti, srovnatelné téměř s Biblií. Fox vtiskl Husův příběh hluboko do protestantského vě-

domí. Do pozdějších edic knihy zahrnul celý text Českého protestu a zdůraznil jeho význam. Fox nikdy neviděl původní manuskript, ale reprodukoval to, co našel v jiných tištěných dějinách (Dle popisu Foxe měl pergamen jen 54 pečetí, tudíž nebyl kopií, která je nyní v Edinburghu.).

• Odkaz Husův se ke Guildovi dostal také díky dílu **Dějiny reformace ve Skotsku Johna Knoxe**. Knox a Fox se navzájem dobře znali, oba sdíleli osud protestantských exulantů ve Štrasburku. Oba kreslili historii stejnými tahy štětce, jako triumf světla evangelia nad temnotou antikrista.

Když psal Knox své Dějiny, předpokládal, že jeho čtenáři budou znát Foxovu **Knihu mučedníků**, a tak se o Husovi ani nezmiňoval. Ale je zarážející, že první osobou, kterou Knox zmiňuje jménem na první stránce knihy, není Skot, nýbrž český husita Pavel Kravař, jenž přišel do St. Andrews v r. 1433 a byl odsouzen k smrti za šíření myšlenek Husa a Viklefa. Knox říká: „*Bůh posílil Pavla Kravaře milostí, aby vytrval v odporu ke svým pronásledovatelům ... kteří ho odsoudili k smrti upálením...*“

O Kravařovi toho víme málo, kromě toho, co nám Knox sděluje: nástin působení na universitách v Paříži a v Praze a coby lékaře na královském dvoře v Polsku. Proč přišel do Skotska, není jisté. Jistý nepřátelsky zaujatý svědek napsal, že ho poslali heretikové z Prahy ... *aby zkorumpoval skotské království*. Ve skutečnosti však Skotsko v době Kravaře již dávno mělo reputaci země „*zkorumpované*“ herezí Viklefa a Husa, což znamenal i kostnický koncil...

Nyní přejdeme k řetězu událostí, které vedly k nabytí Českého protestu. Aby vše, co bude následovat, dávalo smysl, dovolte mi prozradit o Guildovi tři základní fakta: Za prvé, byl horlivým sběratelem knih a zajímal se o Husa a Viklefa. Za druhé byl mecenášem obchodníků z Aberdeenu – obchodnický cech si připomíná při výročních oslavách dodnes jeho památku – a jako takový měl přístup k obchodním sítím, které vedly až přes Severní moře. Za třetí – a to hraje patrně zásadní roli, ke konci 30. let 17. století se dostal do sporu s mnoha svými skotskými současníky kvůli **národní dohodě**.

Skotská společnost tehdy prožívala období mohutných pnutí. V reakci na náboženskou politiku Karla I., směřující podle horlivých protestantů zpět k Římu, skotští šlechtici a urození pánové v r. 1638 sepsali **národní dohodu**: slavnostní přísahu k obraně čistého reformovaného učení

a kázně. Původci této výzvy pak n e c h á v a l i v oběhu kopie, aby sbírali podpisy. Guilda přesvědčili, aby podepsal, ale učinil tak jen se zdráháním. Odmítl zavrhnout episkopát a přihlásil se k loajalitě ke králi. Výsledkem bylo, že když na-

pětí mezi králem a původci dohody vyústilo až ve válečný stav, Guild se rozhodl opustit Skotsko a odjet do zahraničí.

Byly to patrně právě jeho obchodní styky, co jej přivedly až k baltickému přístavu Gdaňsk (dříve něm. Danzig), kde získal protestní list. Příběh o tom je jen fámou z doby pozdější a může či nemusí být pravda; říká asi toto:

Skotský gentleman navštívil knihovnu v Gdaňsku a tam ho zaujal jistý manuskript natolik, že zatoužil po jeho kopii. Díky slušnému spropitnému přivřeli v knihovně oči nad tím, že si dílo odnesl za účelem vytvoření kopie s sebou. Poté, co opis dokončil, přinesl manuskript zpět do knihovny. Zde mu však na dotaz, co s dokumentem dále, byla řečena v latině slova: *habeat dominus*, z čehož dle pozdějších slov pracovníka knihovny „*gentleman vy-*

rozuměl, aby si dokument nechal“. Výsledkem nedorozumění bylo, že „gentleman si (manuskript) odnesl s sebou do Aberdeenu“.

Můžeme se jen dohadovat, jakou hodnotu Guild věci přisuzoval. Je možné, že to, co ho tak fascinovalo, nebyla jen historická hodnota dokumentu, ale také jeho vztah k událostem jeho doby, totiž resonance se skotským národním hnutím. Tak jako Český protest i skotská dohoda byla aktivitou šlechty a urozených. Rychle se stala znamením náboženské a politické identity; několik kopií obíhalo pro získání podpisů. Jsem si jista, že Guild četl o tom, čeho si na stížném listu vysoce cenil John Fox: viděl v něm dokument, jenž ukazoval „**tolik šlechticů a významných lidí v malém českém království tak pokrokových v těch tem-**

ných dnech a mezi tolika nepřáteli ... kteří se hlásí ke Kristu.“ Fox presentoval list jako vzkaz těm, kdo se brání identifikovat „**s evangeliem Ježíšovým, horlivě, tak, jak by měli.**“ Domníval se, že takoví lidé by měli číst „**pravdu ... v příběhu** (Českého protestu) **ke své hanbě či jinak pro své poučení**“. Guild chápal možná Foxova slova jako odsouzení svého vlastního polovičatého postoje podpory skotské národní dohody. Víme totiž, že jakmile se vrátil domů do Aberdeenu se stížným listem v lodním kufru, podepsal dohodu znovu, bez výhrad.

Wiliam Guild odkázal manuskript Edinburghu v r. 1657. Do 19. století byla pro návštěvníky možnost vidět Český protest skutečně zlatým hřebem programu, turistickou atrakcí. V současnosti není běžné k vidění z důvodu ochrany a konzervace,

ale před několika lety dala universita repliku Národnímu archivu v Praze. Těší mne, že mohu oznámit, že originál bude vystaven v Edinburghu nyní v červenci – za účelem připomínky Husova výročí. Představuje pro nás ve Skotsku hmatatelné propojení s událostmi před 600 lety. V dnešním Skotsku se hodně hovoří o národní identitě a skotská církev pracuje na tom, aby bylo evangelium tlumočeno měnícímu se světu. Pro naši dobu je v příběhu Jana Husa a českého protestu vzkaz, jenž přesahuje staletí, politické i ekumenické hranice. Je o tom mít odvahu sdělovat pravdu mocným.

(Zkrácený příspěvek, proslovený na Mezinárodní konferenci k 600. výročí mučednické smrti Mistra Jana Husa)

Susan Hardman Moorová
University of Edinburgh

Mezinárodní konference

Mezinárodní ekumenické sdružení (International Ecumenical Fellowship - IEF) pořádá v Praze 43. mezinárodní konferenci k 600. výročí smrti Mistra Jana Husa. Konference s heslem „Žít v pravdě“ se koná ve dnech 24. - 31. srpna v Pastoračním středisku pražského arcibiskupství v Koleční ulici č. p. 4. Členové IEF jsou z mnoha zemí od východu k západu a od severu k jihu, avšak nejvíce členů pochází ze zemí označovaných jako „regiony IEF“ - Belgie, Francie, Německo, Velká Británie, Španělsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Česko. Tento mezinárodní rozměr je důležitý pro proces smířování mezi národy, církvemi i námi jednotlivými členy Kristova roztržitého těla. Konference nabízí: setkávání s křesťany různých církví, zemí a kultur; slavení liturgií různých církevních tradic a možnost žít už dnes církev zítřka; sdílení a diskuse ve skupinkách; objevování osobnosti a odkazu Mistra Jana Husa; workshopy a semináře na zajímavá témata: Bible a teologie, sociální praxe, tanec a hudba; výlet do Tábora a na Kozí Hrádek; kulturní a společenský program. Podrobnější informace o programu naleznete na webu www.ief-oecumenica.org. Zájemci se mohou volně zúčastnit všech akcí v Pastoračním středisku.

Ivana Macháčková

Tábor Broučků 2015

Tradiční letní prázdninové setkání dětí se svými sourozenci, rodiči a prarodiči uprostřed krásné přírody v Krkonoších se koná ve Velké Úpě v týdnu od 8. do 15. srpna 2015. Téma: biblické příběhy Starého a Nového zákona provázané osobností a životním příběhem Mistra Jana Husa. Letos jsme získali ubytování včetně plné penze za velmi výhodnou cenu! Zájemci, hlase se do 25. července. Podrobnější informace, dotazy a přihlášky směřujte na telefon: 321 722 944, mobil: 720 668 098, e-mail: krasava.machova@seznam.cz. KM

Výstava o MJH

Zveme vás na výstavu „Mistr Jan Hus v kontextu své doby a dneška“ do kostela sv. Václava Na Zderaze, Resslova 6, Praha 2 (autorka Mgr. Hana Anna Vítová). Otevřeno: úterý, středa, čtvrtek a neděle od 13 do 17 h do konce září 2015. Pro skupiny po telefonické domluvě (602 694 059) i v jiný čas. **NO**

Bohoslužba v Betlémské kapli

Srdečně zveme na bohoslužbu v Betlémské kapli v Praze, která proběhne 6. července od 15 hodin. Bohoslužbu povede patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta s pražským biskupem Davidem Tonzarem, brněnským biskupem Jurajem Dovalou a Hanou Tonzarovou. Kázáním poslouží patriarcha Tomáš Butta. Hudebně spolupracují soubory Musica Bohemica a Schola Gregorina Pragensis. Prosíme účastníky bohoslužby, aby zaujali svá místa do 14.45 hodin. **red**

Titulní stránka: Upálení Mistra Jana Husa, Jenský kodex /fol. 38r, © Národní muzeum v Praze (www.esbirky.cz/)

Týdeník Církve československé husitské. *Vydává:* Ústřední rada Církve československé husitské, Wucherlova 5, 166 26 Praha 6.

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová, *redaktoři:* PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, *grafik:*

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiková. *Tel. redakce:* 220 398 107; *e-mail:* cesky.zapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna. *Distribuce a reklamace:* A.L.L. production s. r. o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9, tel. 234 092 866, e-mail: martina.machackova@predplatne.cz.

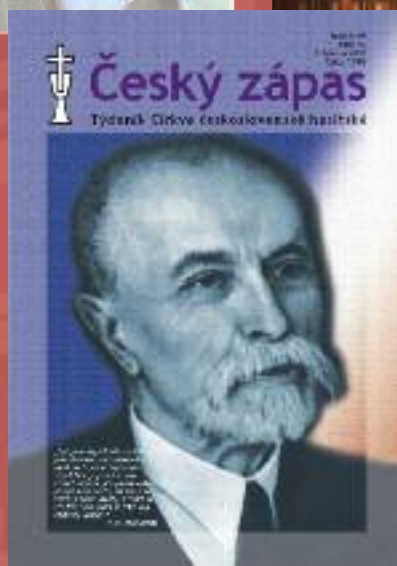
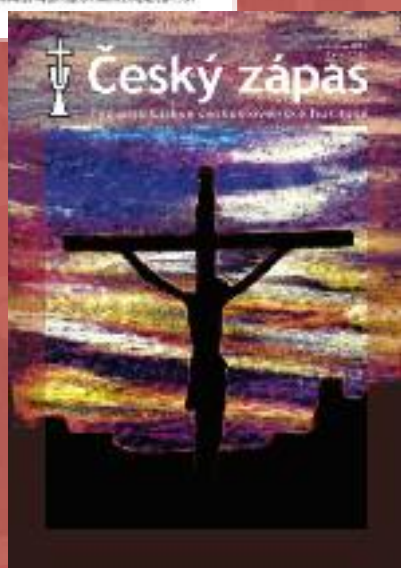
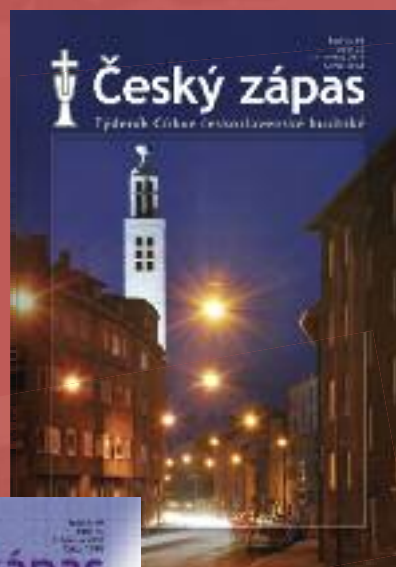
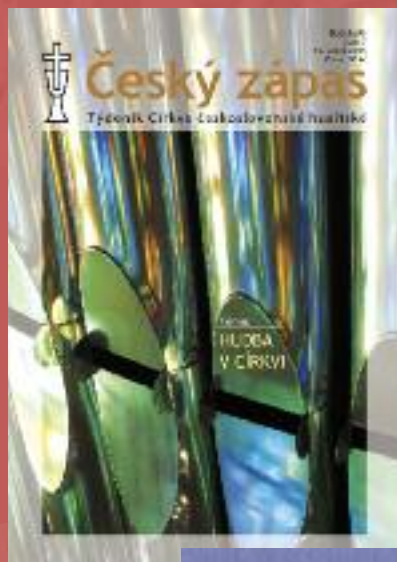
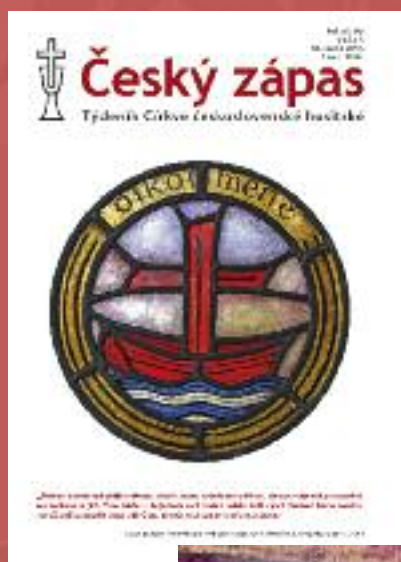
Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

Předplatné: František Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz

Líbilo se vám toto číslo Českého zápasu?

Zaujaly vás články našich autorů?

Můžete se stát pravidelnými čtenáři.

95. ročník

Objednejte si Český zápas (i jako dárek pro vaše bližní)

Týdeník Český zápas můžete (vč. starších čísel) objednat na e-mailu frantisek.brynych@ccsh.cz, tel.: 220 398 117.

Český zápas vychází každý týden v novinovém formátu.
Jednou za měsíc dostanete tematicky zaměřené celobarevné číslo.

Kolik předplatitelů získal's
„Českému zápasu“?